

Akademickie Liceum Mistrzostwa Sportowego w Lublinie

Liceum Ogólnokształcące Lubelskiej Akademii WSEI

w Lublinie

PORADNIK

Standardy ochrony

małoletnich

— najważniejsze informacje

Lublin, luty 2024

Standardy ochrony małoletnich — czym dokładnie są, przepisy

Standardy ochrony małoletnich w przepisach

- **Standardy** wprowadza ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy — Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606).
- Modyfikuje ona m.in. **ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym** (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304):
 - to w niej pojawią się Standardy ochrony małoletnich (rozdział 4b),
 - ustawa zmienia nazwę na: **ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.**
- Małoletnim jest osoba, która nie ukończyła 18 lat i nie zawarła związku małżeńskiego.
- Ustawa wprowadzająca standardy wchodzi w życie **15 lutego 2024 r.**, a nowe obowiązki dotyczące opracowania i wdrożenia standardów są w pełni egzekwowlalne od **15 sierpnia 2024 r.**

Kto jest odpowiedzialny za wprowadzenie standardów

Zasada jest taka, że standardy ochrony małoletnich dotyczą wszystkich podmiotów, do których uczęszczają albo w których przebywają lub mogą przebywać małoletni.

Obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich ma przede wszystkim każdy **organ zarządzający jednostką systemu oświaty**, o której mowa w itd. 2 pkt 1-8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. — Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900), czyli dyrektorzy wszystkich jednostek tworzących system oświaty **z wyjątkiem:**

- placówek doskonalenia nauczycieli;
- bibliotek pedagogicznych;
- kolegiów pracowników służb społecznych;

Czym są standardy ochrony małoletnich?

Standardy wyznaczają pewien poziom ochrony małoletnich przed krzywdzeniem

Przepisy nie definiują wprost standardów, jednak przez pryzmat nowych zadań nałożonych na podmioty możemy wyróżnić określone zadania które muszą przybrać postać dokumentu (procedury, polityki, itd.)

SPEŁNIENIE STANDARDÓW TO OPRACOWANIE DOKUMENTÓW

(jednego lub kilku, kilkunastu i zapewnienie, aby były wdrożone i stosowane)

Są to **ZASADY I PROCEDURY** dotyczące:

- ✓ profesjonalnej relacji z małoletnimi,
 - ✓ podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.
-
- Standardy mają sprawić, by w sytuacjach zagrożenia dziecka wiadomo było — **krok — po kroku** — kto i co ma zrobić.
 - Standardy mają dawać każdej osobie, każdej instytucji wiedzę potrzebną do tego, jak odpowiednio zareagować na przejawy przemocy.
 - Standardy mają wskazać osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń i podjęcie reakcji

1.4. Co składa się na standardy ochrony małoletnich

USTAWA z
dnia 13 maja 2016 r.

- przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich

Rozdział 4b **Standardy ochrony małoletnich**

Art. 22c. 1. W standardach, w sposób dostosowany do charakteru i rodzaju placówki lub działalności, określa się w szczególności;

1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;

2) zasady i procedurę podejmowania interwencji, w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;

3) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”

UWAGA: „Niebieska Kana” dotyczy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia.

4) zasady przeglądu i aktualizacji standardów;

5) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;

6) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;

7) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;

8) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

2. W standardach wprowadzanych w placówce lub miejscu prowadzonej działalności, o których mowa w art. 22b, należy określić także:

1) **wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;**

2) **zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;**

3) **procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;**

4) **zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.**

Dodatkowe wymagania:

Art. 22c.

4. **W standardach uwzględnia się sytuację dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.**

5. **Standardy sporządza się mając na względzie konieczność ich zrozumienia przez osoby małoletnie.**

6. **Podmioty, o których mowa w art. 22b oraz w ust. 3, mają obowiązek co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.**

7. **Podmioty, o których mowa w art. 22b oraz w ust. 3, udostępniają standardy na swojej stronie internetowej oraz wywieszają w widocznym miejscu w swoim lokalu, w wersji pełnej oraz skróconej, przeznaczonej dla małoletnich. Wersja skrócona zawiera informacje istotne dla małoletnich.**”

Rola nauczyciela, pracownika w strukturze ochrony małoletnich

Nowe rozwiązania mają być stosowane przez wszystkich pracowników, ale to nauczyciele w sposób bezpośredni będą zaangażowani w rozpoznawanie krzywdzenia i jego kwalifikację.

Każdy nauczyciel ma znać i stosować standardy.

Na tą okoliczność w praktyce będzie podpisywał zobowiązanie o zapoznaniu się i stosowaniu określonych wewnętrznych regulacji np. Polityki ochrony małoletnich.

W zależności od konkretnych rozwiązań rola nauczyciela może polegać przykładowo na tym, że:

<p>1) będzie osobą zgłaszającą podejrzenie czy fakt krzywdzenia dziecka (w szczególności gdy zaobserwuje symptomy krzywdzenia lub dostanie informacje od kogokolwiek o krzywdzeniu ucznia szkoły)</p>	<p>w zależności od przyjętych rozwiązań będzie sam rozpoczynał określoną interwencję lub będzie informował inne osoby w jednostce które są dedykowana do obsługi danego zgłoszenia;</p>
<p>2) będzie osobą funkcyjną w procedurze ochrony małoletnich</p>	<p>dyrektor ustali danego nauczyciela określonego stanowiskiem lub imiennie i nazwiskiem jeżeli jest więcej stanowisk o takiej samej nazwie do pełnienia pewnych zadań związanych z</p>
	<p>funkcjonowaniem w jednostce oświatowej przyjętych standardów ochrony małoletnich. W praktyce nauczyciel może być zobowiązany do: przyjmowania zgłoszeń związanych z krzywdzeniem małoletnich oraz za udzielanie wsparcia małoletniemu, składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego o wgląd w sytuacje małoletniego, wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”, przeszkolenia pozostałych pracowników jak stosować standardy, czyli procedury i zasady w danej jednostce;</p>
<p>3) będzie wchodził w skład Zespołu ds. standardów ochrony małoletnich</p>	<p>który będzie zobowiązany przez dyrektora do przygotowania projektów nowych dokumentów potwierdzających przyjęcie standardów ochrony małoletnich;</p>

<p>4) będzie wchodzić w skład Zespołu w/s małoletniego (interwencyjnego)</p>	<p>w zależności od przyjętych rozwiązań w danej szkole w przypadkach bardziej skomplikowanych dotyczących krzywdzenia np. wykorzystywania seksualnego, znęcania się nad dzieckiem kierownictwo może ustalić, że w takich sytuacjach będzie powoływany zespół, w skład którego mogą wejść: pedagog/psycholog, wychowawca dziecka, dyrektor, wicedyrektor, inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku, który będzie zobowiązany do udzielenia wsparcia dziecku.</p>
---	--

UWAGA!

Jeżeli nauczyciel nie będzie realizował ustalonych procedur i zasad np. w Polityce ochrony małoletnich to będzie ponosił **odpowiedzialność** nie tylko **dyscyplinarną** wynikającą z Karty Nauczyciela, **ale i karna za działanie lub zaniechanie w konkretnym przypadku.**

Procedury podejmowania interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka (lub podejrzenia krzywdzenia) — wewnętrzna i zewnętrzna_____

W ramach **STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH** dana jednostka oświatowa (dyrektor lub zespół) ma wypracować procedury reagowania w jednostce na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia. Procedura powinna być dostosowana do specyfiki jednostki (charakteru, rodzaju).■

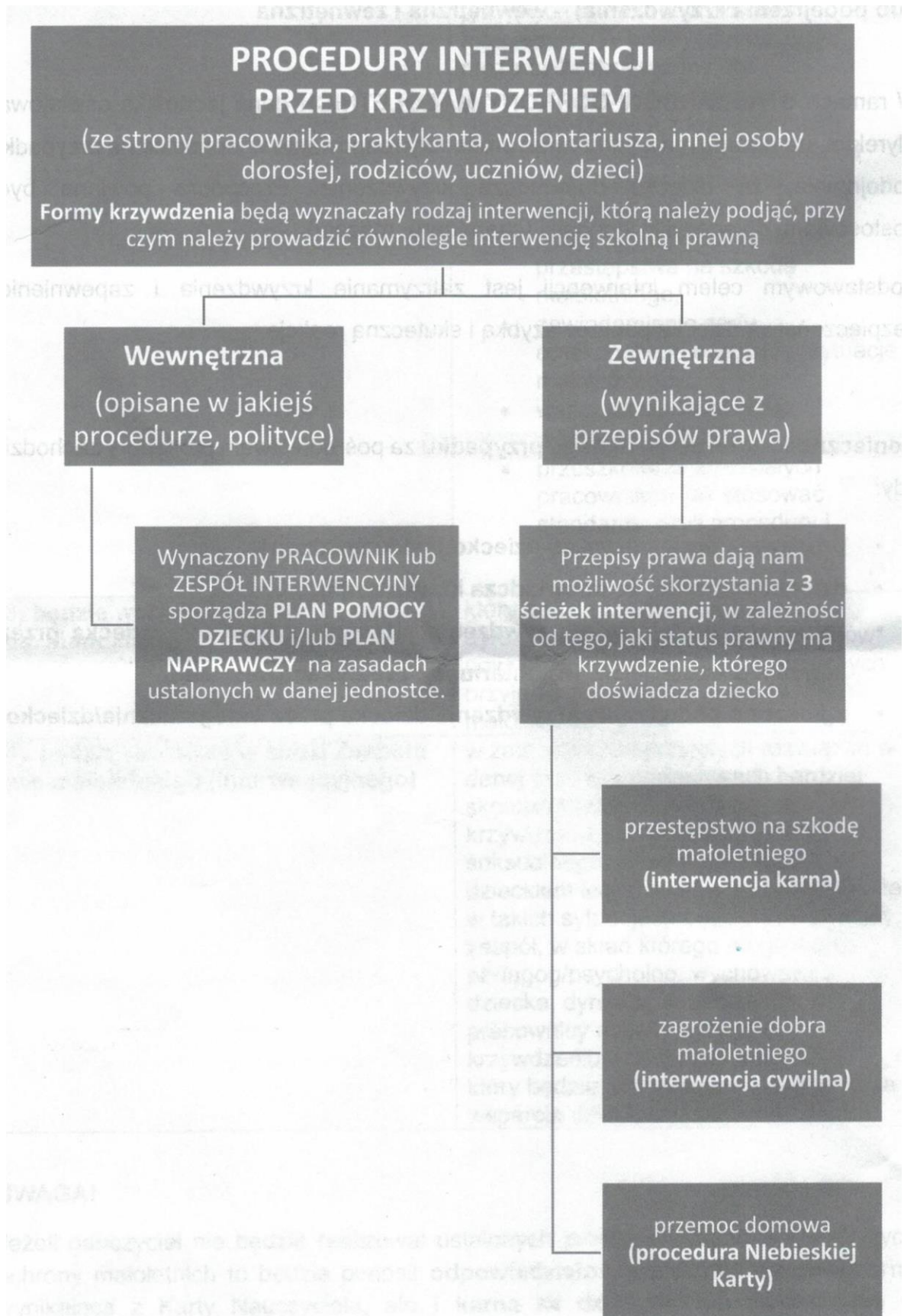
Podstawowym celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia i zapewnienie bezpieczeństwa dziecku poprzez szybką i skuteczną reakcję.

Konieczność zgłoszenia danego przypadku za pośrednictwem procedury zachodzi, gdy:

- pracownik podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone,
- dziecko ujawniło, że doświadcza krzywdzenia,

- zgłoszono podejrzenie krzywdzenia lub wykorzystywania dziecka przez kogoś z pracowników, wolontariuszy, praktykantów,
- zgłoszono podejrzenie krzywdzenia dziecka przez innego ucznia/dziecko.

Schemat interwencji

5 Schematy interwencyjne w sprawie krzywdzenia dziecka

chemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez pracowników, wolontariuszy, praktykantów, inne osoby dorosłe

Jeżeli
podejrzewasz
,
że małoletni

KROK 1.

doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu (np. uszkodzenia ciała - np. złamania, zasinienia, wybite zęba, zranienie; pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa itp.), wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie • zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;

- poinformuj dyrektora,
- zawiadom policję / pogotowie pod nr 997 lub 112,
- kolejne czynności postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach ww. instytucji,
- należy objąć małoletniego i jego rodziców pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

KROK 2.

'est pokrzywdzony innymi typami przestępstw

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- poinformuj dyrektora,
- złoż zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa (policja, prokuratura)
- dalsze kroki wynikają z procedury wewnętrznej (objęcie ppp, inne wsparcie)

KROK 3.

doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub/i doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
 - poinformuj dyrektora - dalsze kroki wynikają z procedury wewnętrznej (objęcie ppp, inne wsparcie)
-

Schemat opiekuna

w interwencji krzywdzenia dziecka przez rodzica lub

KROK 1.

doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu (np. uszkodzenia ciała - np. złamania, zasinienia, wybite zęba, zranienie; pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego

ciężkiego kalectwa itp.), wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie;
- poinformuj dyrektora,
- zawiadom policję pod nr 997 lub 112,
- kolejne czynności postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach ww. instytucji,
- należy objąć małoletniego i jego rodziców pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

KROK 2.

est pokrzywdzony innymi typami przestępstw

- poinformuj dyrektora,
- złoż zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa (policja, prokuratura),
- dalsze kroki wynikają z procedury wewnętrznej (objęcie ppp, inne wsparcie)

Jeżeli podejrzewasz, że małoletni	

KROK 3.

doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;
- poinformuj dyrektora,
- porozmawiaj z rodzicem/opiekunem;
- powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego;
- w przypadku braku współpracy rodzica/ opiekuna powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej, ew. sąd rodzinny

KROK 4

doświadcza innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;
- poinformuj dyrektora,
- przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie;
- powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego;
- w przypadku braku współpracy rodzica/ opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej;
- równoległe złoż do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny,
- dalsze kroki wynikają z procedury wewnętrznej (objęcie ppp, inne wsparcie)

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią (przed 17 rokiem życia)

KROK 1.

doświadcza ze strony innego dziecka przemocy z uszczerbkiem na

zdrowiu (np. uszkodzenia ciała - np. złamania, zasinienia, wybite zęba, zranienie; pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa itp.), wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanego o krzywdzenie;
- poinformuj dyrektora,
- przeprowadź rozmowę z rodzicami/opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc;
- równoległe _____ powiadom najbliższy sąd rodzinny lub policję wysyłając

zawiadomienie o okolicznościach świadczących o demoralizacji lub popełnieniu czynu - karalnego przez ucznia,

- kolejne czynności postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach ww. instytucji,
- należy objąć małoletnich pomocą psychologiczno-pedagogiczną, inną formą wsparcia

Jeżeli
podejrzewasz
że małoletni

KROK 2.

doświadcza ze strony innego dziecka innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby _____
- poinformuj dyrektora,
- przeprowadź rozmowę osobno z _____ rodzicami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego oraz opracuj działania naprawcze i plan pomocy;
- w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny,

- dalsze kroki wynikają z procedury wewnętrznej (objęcie ppp, inne wsparcie).